

Minimalizm Akımının Fotoğraf Sanatına Yansıması Üzerine Bir Analiz

An Analysis of the Reflection of the Minimalism Movement on Photography

Yavuz ALKAYA

ORCID: 0000-0002-2521-3315 ♦ İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi
Başkanlığı, Enstitü İstanbul İSMEK, Eğitimci ♦ yavuz.alkaya@ibb.gov.tr

Özet

Minimalist sanat, yalınlık, sade kompozisyonlar, sınırlı renk paletleri ve negatif alan kullanımı gibi temel ilkeleriyle sanat ve tasarım alanlarında önemli bir etkiye sahiptir. Ancak, minimalist estetiğin fotoğraf sanatı bağlamındaki etkileri ve bu sanat akımının fotoğrafçılıkla olan ilişkisi üzerine yapılan akademik çalışmalar sınırlıdır. Bu eksiklikten yola çıkarak, bu çalışma minimalist sanatın fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini incelemeyi ve minimalist estetiğin fotoğraf pratiğine nasıl adapte edildiğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel yöntemler çerçevesinde yürütülmüş olup, minimalist sanat ve minimalist fotoğrafçılık üzerine yapılmış akademik çalışmalar, tezler ve kitaplar üzerinden kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra, belirli minimalist fotoğrafçılar ve eserleri göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiş, bu sanat akımının fotoğraf sanatı üzerindeki somut etkileri ortaya konmuştur. Minimalist fotoğrafçılık, yalınlık ve düzeni öne çıkararak izleyicinin görsel algısını derinleştiren bir yaklaşım sunmaktadır. Bu anlayış, klasik sanat disiplinlerindeki Minimalizm ilkeleriyle örtüşmekte olup, fotoğraf kompozisyonlarının sade ve düzenli bir yapıya kavuşmasını sağlamaktadır. Analiz sürecinde, minimalist fotoğrafçılığın estetik ve kavramsal yönleri ele alınarak bu alanın temel ilkeleri, uygulamaları ve sanatsal katkıları değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, minimalist sanatın fotoğrafçılık alanında güçlü bir ifade biçimi sunduğunu ve bu sanat anlayışının fotoğraf kompozisyonlarını nasıl biçimlendirdiğini göstermektedir. Ayrıca, dijital düzlemde gelişen yeni minimalist fotoğrafçılık yaklaşımlarının da geleneksel estetik anlayışı yeniden yorumladığı tespit edilmiştir. Minimalist fotoğrafçılık, sadelik ve düzen unsurlarıyla izleyicide derinlikli bir görsel deneyim yaratmakta, aynı zamanda modern ve çağdaş yorumlarla sürekli evrilmektedir. Bu bağlamda, özellikle renk paleti, negatif alan kullanımı ve geometrik kompozisyon ilkeleri, minimalist fotoğrafçılığın ayırt edici unsurları olarak değerlendirilmiş ve bu unsurların sanatsal anlatım gücünü artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma, minimalist sanat ve fotoğrafçılık arasındaki ilişkiye dair literatürdeki boşluğu doldurmayı amaçlamakta olup, sanat ve tasarım disiplinlerinde minimalist yaklaşımlar üzerine çalışan araştırmacılar ve sanatçılar için önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Aynı zamanda, fotoğraf pratiğinde Minimalizmin estetik ve teknik olanaklarını keşfetmek isteyen profesyoneller için de yol gösterici olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Sanat, Minimalizm, Fotoğraf Sanatı, Minimalist Fotoğrafçılık, Kompozisyon.

Extended Abstract

Minimalism is an art movement that emerged in the mid-20th century, characterized by simplicity, clean compositions, a limited color palette, and the use of negative space. Rooted in the idea of reducing elements to their essential components, minimalism emphasizes clarity, balance, and the power of negative space to enhance the subject's presence. This aesthetic approach has found significant reflections in the field of photography, giving rise to an expressive form known as minimalist photography. Through the deliberate removal of distractions, minimalist photography fosters a meditative visual experience and encourages a more profound engagement with the image.

This study examines the influence of minimalist art on photography, focusing on how minimalist aesthetics have been integrated into photographic practice. The research is conducted within the framework of qualitative methods, incorporating an extensive literature review of academic studies, theses, and books on minimalist art and minimalist photography. By analyzing theoretical perspectives and practical applications, the study aims to establish a comprehensive understanding of minimalist photography as both an aesthetic and conceptual approach. Furthermore, visual analysis is employed to examine

the works of specific minimalist photographers, providing concrete evidence of how this artistic movement has shaped photographic expression.

Minimalist photography is defined by the reduction of visual elements to their simplest form, often employing clean lines, geometric shapes, and a restrained color palette. The use of negative space plays a crucial role in this style, drawing attention to the subject and evoking a sense of calm and contemplation. The study delves into the fundamental principles of minimalist photography, exploring its technical aspects, compositional strategies, and artistic contributions. By evaluating how minimalist aesthetics inform photographic composition, the research highlights the ways in which this style aligns with broader minimalist principles in art and design.

A key aspect of this study is the examination of selected minimalist photographers and their works. Through visual analysis, the research identifies patterns and recurring motifs within minimalist photography, illustrating how artists employ simplicity to create visually striking and emotionally resonant images. The study also considers the role of technology in shaping contemporary minimalist photography, including advancements in digital editing and post-processing techniques that enable photographers to refine their minimalist compositions further.

The primary focus of the research is on modern and contemporary interpretations of minimalist photography, excluding the broader influence of minimalism on other artistic disciplines. By concentrating on specific artists and their works, the study provides a detailed exploration of the ways in which minimalist principles have been adapted into photographic practice. Additionally, the research investigates the cultural and psychological impact of minimalist imagery, considering how the absence of visual clutter influences viewer perception and emotional response.

The findings reveal that minimalist photography is not merely a stylistic approach but also a conceptual framework that aligns with the broader ethos of minimalism in art. Through deliberate composition, the use of negative space, and a restrained visual vocabulary, minimalist photographers create images that evoke introspection, tranquility, and clarity. The study ultimately contributes to a deeper understanding of how minimalism functions as a distinct and influential mode of photographic expression, highlighting its relevance in both historical and contemporary contexts. Furthermore, the research underscores the enduring appeal of minimalist photography, emphasizing its ability to transcend time and cultural boundaries by focusing on universal themes of simplicity and essentialism.

In conclusion, this study provides a comprehensive analysis of the relationship between minimalism and photography, demonstrating how minimalist aesthetics have been successfully translated into photographic practice. By exploring both theoretical and practical dimensions, the research offers valuable insights into the evolution of minimalist photography and its impact on contemporary visual culture. The study serves as a foundation for further investigations into the intersection of minimalism and photography, encouraging new perspectives on the role of simplicity in artistic expression.

Keywords: Contemporary Art, Minimalism, Photographic Art, Minimalist Photography, Composition.

Giriş

Sanatta sadelik ve öz, estetik bir tercih olmanın ötesinde bir anlatım biçimidir. Görsel ve yapısal sadeliği ön planda tutarak fazlalıkları ortadan kaldıran bir anlayış olan Minimalizm (Megan, 2018, s., 30), öğeler arasında anlamsal ya da görsel bir bağlantı kurmayan kompozisyon düzenini, fazlalıklardan arındırılmış bir biçimsel yalınlığı ve birimsel unsurların ritmik tekrarını temel alan estetik anlayışı ifade etmektedir (Antmen, 2018, ss., 183-189). Bu bağlamda Minimalizm, sanatın biçimsel unsurlarını sadeleştirmekle kalmaz, aynı zamanda izleyiciyle kurduğu iletişimi de güçlendirmektedir. Biçim yerine formu ve sadeliği ön plana alan bir sanat anlayışı sunan Minimalizm, yalnızca biçimci sanat akımlarına değil, Dadaizm'in yeni kuşak temsilcilerine yönelik de eleştirel bir yaklaşım geliştirmiştir (Atakan, 2015, s., 9).

Minimalist sanat eserlerinde, geometrik desenler sade ve doğal bir biçimde yer almakta, bu da eserin genel görseelliğine yalın bir karakter kazandırmaktadır (Keyvan, 1999, s., 2). Bu estetik anlayış, izleyicinin eserin özüne odaklanmasını sağlarken, anlamı yorumlama sürecine de aktif bir katılım sağlamaktadır. Bu çerçevede, nesnelerin ruhsal boyutu, kompozisyonun diğer bileşenleriyle birlikte anlam kazanmaktadır. Eserlerin minimal bir biçimde sergilenmesi, izleyicilerin kompozisyonun içeriğini ve anlamını kavramasıyla tamamlanan bir süreç olarak ele alınmaktadır (Foster, 2017, s., 74). Minimalist sanat yaklaşımı doğrultusunda, anlamı belirsizleştiren gereksiz ayrıntılardan kaçınmak

esastır. Sanatın özü, gereksiz unsurlardan arındırıldığında daha güçlü bir anlatım sunmakta; bu yüzden minimalist eserler, doğrudan ve etkileyici bir görsel dil benimsemektedir. Minimalist anlayışta sanat, fazlalıklarla örtülen bir yapıya sahip olmaktan ziyade, anlamı açık ve sade bir biçimde sunmayı amaçlamalıdır (Keser, 2005, s., 218).

Minimalist estetik anlayışının resim, heykel ve mimari gibi çeşitli sanat dallarındaki etkisi yaygın olarak bilinse de, fotoğraf sanatında da güçlü bir karşılık bulduğu gözlemlenmektedir. Minimalist estetik anlayışı, fotoğraf sanatında da kendini göstermekte olup bu bağlamda gereksiz nesne kalabalığına ve renk fazlalığına yer verilmemektedir (Durtas, 2020, s., 25). Minimalist fotoğrafçılık, sade ve dengeli kompozisyonlarla bu ilkeleri yansıtmaktadır. Estetik anlayışta yalınlık ve gereksiz detaylardan arındırılmış bir yaklaşım önem kazanmaktadır. Bu anlayış, görsel anlatımı güçlendiren unsurları ön plana çıkararak, izleyiciyi görüntünün özüne yönlendirmektedir. Kullanılan renk ve ışık, kompozisyonun doğallığını ve berraklığını koruyacak şekilde özenle seçilmektedir. Sanatsal üretimde eser, bağımsız bir varlık olarak ele alınmalı ve mekânsal ya da çevresel unsurlar, onun önüne geçecek şekilde kurgulanmamalıdır. İfade edilmek istenen düşünce ya da duygu, net bir biçimde aktarılmalıdır (Döl ve Pelin, 2013, s., 9).

Minimalist fotoğrafçılık, görsel bir kompozisyondaki gereksiz öğeleri temizleyerek yalnızca anlamın korunması için gerekli olan unsurları barındırmayı amaçlayan bir sanatsal yaklaşımdır. Fotoğrafın başarısı, seçilen öğelerin ne kadar belirgin ve vurgulu olduğuna bağlıdır. Minimalist fotoğrafçılıkta esas hedef, izleyiciye iletilmek istenen mesajın gereksiz ayrıntılardan arındırılarak doğrudan aktarılmasıdır (Asivandzadeh, 2024, s.,197).

Literatür incelendiğinde, minimalist estetik anlayışın çağdaş fotoğraf sanatındaki yansımalarını derinlemesine ele alan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Özellikle minimalist fotoğrafçılığın, izleyici algısı üzerindeki etkileri konusunda yeterli bilimsel çalışma yapılmamıştır. Minimalist estetik anlayışının çağdaş fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerinin detaylı bir şekilde ele alındığı bu çalışma, minimalist fotoğrafçılığın temel prensiplerini ortaya koyarak, bu alanın sanatsal ve kuramsal açıdan derinlemesine incelenmesi ihtiyacını gidermeyi amaçlamaktadır.

Araştırmada, çağdaş minimalist eser üretimleriyle bilinen fotoğrafçıları belirleme süreci, belirli akademik ve sanatsal kriterlere dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, minimalist estetiğin temel ilkeleri olan sadeliğin ön planda tutulması, gereksiz detayların arındırılması, negatif alan kullanımı, sınırlı renk paleti ve geometrik kompozisyon gibi unsurlar dikkate alınmıştır. Fotoğrafçılar, bu estetik anlayışı sistematik bir şekilde uygulayan ve uluslararası sanat camiasında minimalist fotoğrafçılık bağlamında tanınan isimler arasından seçilmiştir.

Fotoğrafçılar, minimalist sanat anlayışına getirdikleri teorik katkılarla da değerlendirilmiştir. Minimalizmin sanatsal ve kavramsal çerçevesine dair yapılan akademik çalışmalarda yer almaları veya önemli sergilere katılmaları seçim sürecinde etkili olmuştur. Minimalist fotoğrafçılıkta sıkça kullanılan negatif alan kullanımı, simetrik ve geometrik kompozisyonlar, düşük doygunluklu renkler ve basit formlar gibi tekniklerin eserlerinde nasıl uygulandığı değerlendirilmiştir. Fotoğrafçıların eserlerinde minimalist felsefeyi nasıl yorumladıkları, imgelerin izleyiciyle kurduğu görsel ve düşünsel etkileşim incelenmiştir.

Bu bağlamda, Andreas Gursky, Matthieu Venot, Michael Kenna, Marcus Cederberg, Tekla Evelina Severin gibi isimler, çağdaş minimalist fotoğrafçılığın önemli temsilcileri olarak ele alınmış ve eserleri göstergebilimsel çözümleme yöntemiyle analiz edilmiştir. Seçilen fotoğrafçılar, minimalist estetik anlayışının modern sanat, tasarım ve görsel kültür içindeki yerini anlamlandırmak açısından önemli veriler sunmaktadır.

Bir Sanat Akımı Olarak Minimalizm

Minimalizm, sanat tarihinde önemli bir etkiye sahip olan ve farklı sanat disiplinlerinde kendine özgü bir anlatım dili geliştiren bir akımdır. Fransızca “minimum” kelimesinden türetilen bu terim, en sade ve yalın anlatım biçimini benimseyen bir sanat yaklaşımını ifade etmektedir (Asivandzadeh, 2024, s., 197). Minimalizm, bir sanat eserinde gereksiz unsurlardan arınarak, yalnızca en temel ve gerekli olan öğeleri kullanmayı amaçlar. Bu yönüyle sanatta indirgemeci bir anlayışa sahiptir (Islakoğlu, 2005, s., 14).

Minimalist sanat anlayışı, görsel sanatlar başta olmak üzere mimari, müzik ve fotoğraf gibi birçok alanda etkisini göstermiştir. Minimalist sanatçılar, eserlerinde az sayıda nesne ve renk kullanarak yalın bir estetik anlayışı benimsemişlerdir. Özellikle simetrik desenlerin tercih edilmesi ve kompozisyonun bütünlük içinde sunulması, Minimalizmin temel ilkelerinden biri olarak görülmektedir (Durtas, 2020, s., 26). Bu bağlamda, Minimalizm Gestalt psikolojisinin bütünlük kavramından etkilenmiştir (Hopkins, 2018, s.159). Sanat eserlerinde fazlalıklardan arınarak anlamın daha açık ve doğrudan iletilmesi hedeflenmiştir (Foster, 2017, s., 71).

Minimalizm akımı, 20. yüzyılın ortalarında Amerika’da sistemli bir sanat akımı olarak gelişmiş ve özellikle 1960’lı yıllarda popülerlik kazanmıştır. Ancak, bu akımın kökenleri 1900’lü yılların başlarına kadar uzanmaktadır. Mimar Ludwig Mies van der Rohe’nin “Less is more” (Az, çoktur) anlayışı, minimal sanatın temel ilkeleriyle birebir örtüşmektedir (Islakoğlu, 2005, s.,15). Benzer şekilde, ressam Kazimir Malevich’in minimal formlardaki eserleri de bu sanat anlayışının gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Minimalist sanatın temelinde, sanatçının yalnızca en saf ve gerekli öğeleri kullanarak anlamı doğrudan iletmesi anlayışı yatmaktadır.

Minimalist sanat, başlangıçta modern sanat çevrelerinde eleştirilere maruz kalmış, hatta aşırı indirgemeci olduğu gerekçesiyle bir dönem dışlanmış. Ancak, 1960’lı yıllarda “16 Amerikalı Sanatçı” adlı sergi ile Minimalizm, kendini yeni bir sanat hareketi olarak kabul ettirmiştir. Bu dönemde sanatçılar, endüstriyel biçimleri sanatın içine dâhil ederek yeni bir estetik anlayış geliştirmiştir (Foster, 2017, s., 67). Minimalizmin müzik alanında da etkili olduğu ve burada da seslerin ve enstrümanların en aza indirgenerek saf bir ifade biçimi oluşturulduğu görülmektedir (Özüdoğru, 2004, s., 50).

Minimalist sanat, biçimsel olarak sadeliği ve nesnelerin en temel halleriyle sunulmasını esas almaktadır. Bu noktada, filozof Wittgenstein’in düşünceleriyle bağlantılı olduğu söylenebilir. Wittgenstein, dil felsefesinde olduğu gibi sanatta da sadeliği savunmuş ve bu görüşler minimalist sanatçılar tarafından benimsenmiştir (Kahraman, 2016, s., 221). Bunun yanı sıra, Minimalizm de Zen felsefesinin etkileri de görülmektedir. Zen öğretisinin sadelik ve gereksiz unsurlardan arınma ilkeleri, minimalist sanat anlayışına da yansımaktadır.

Minimalizmin resim, heykel ve mimari gibi sanat dallarında kendine özgü bir anlatım geliştirdiği görülmektedir. Özellikle, Daniel Buren’in sadece şeritler kullanarak oluşturduğu “yerinde sanat” (in-situ) yaklaşımı, Minimalizmin önemli örneklerinden biri olarak kabul edilmektedir (Yengin, 2012, ss., 205-206). Benzer biçimde, Malevich’in “Sıfır Biçim” adlı eseri, minimalist sanat anlayışının önemli bir temsilcisi olmuştur. Bu eser, izleyicinin alışılmış sanatsal unsurlardan sıyrılarak, doğrudan eserin temel formuna odaklanmasını sağlamaktadır (Durtas, 2020, s., 27).

Tasarım ve giyim gibi farklı sektörlerde de etkisini hissettiren Minimalizm, geniş bir temsil alanına sahiptir. Bu bağlamda, ürün tasarımcısı Obendorf ve soyut Minimalizmin önemli isimlerinden Van Eeno, Minimalizmi diğer akımlardan ayıran temel prensipler üzerine çalışmalar yürütmüştür. Minimalizm bağlamında öncelikle ele alınması gereken kavram, basitliktir. Obendorf (2009, s., 9) ve Van Eeno (2011, s., 9), Minimalizmi beş temel ilke doğrultusunda değerlendirmiş ve bu ilkeleri şu şekilde sıralamıştır: kullanılan araçların minimal düzeyde tutulması, anlam ve içeriğin sadeleştirilmesi,

yapısal unsurların minimal düzeyde düzenlenmesi, desenlerin bilinçli ve kontrollü kullanımı, izleyicinin sürece aktif katılımı. Her iki yazar da söz konusu ilkeleri, Minimalizmin temel prensipleri olarak değerlendirmiş ve ortak bir çerçevede ele almıştır.

Minimalizm sanatın birçok alanında etkili olmuş ve günümüzde de resim, mimari ve fotoğraf gibi çeşitli sanat dallarında temsil edilmeye devam etmektedir. Minimalist sanat anlayışı, nesnelerin en saf haliyle sunulmasını esas almakta ve katı biçimcilikten ziyade serbest ve yalın bir yaklaşımı benimsemektedir (Antmen, 2018, s., 185). Sanat tarihinde yeni bir estetik kategori sunmasa da, Minimalizm, sanat nesnesinin sade ve yeni bir yorumunu ortaya koyarak çağdaş sanatın önemli akımlarından biri haline gelmiştir.

Minimalizm ve Fotoğraf Sanatı

Minimalizm, modern sanat akımları arasında sadeleşme ve yalınlığa vurgu yapan önemli bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Fotoğraf sanatında da bu akımın etkileri belirgin bir şekilde gözlemlenmektedir. Minimalist fotoğrafçılığın temelinde sade kompozisyonlar, az sayıda nesne kullanımı ve net bir anlam aktarımı yer almaktadır (Durtas, 2020, ss., 65-66). Minimalist sanat anlayışı, fotoğraf sanatında basitliğin ve doğrudan anlatımın öne çıkmasını sağlamış ve görselliği daha vurgulu bir hale getirmiştir.

Minimalist fotoğrafçılığın özelliklerinden biri, görsel sadeliğin kompozisyonun ana unsuru haline getirilmesidir. Bu anlayışa göre, fotoğrafta az sayıda nesne kullanılması ve gereksiz detaylardan kaçınılması esastır (Antmen, 2002, s., 58). Minimalist bir fotoğrafta “ne görüyorsan o dur” ilkesi benimsenmiştir; bu nedenle, izleyicinin fotoğraftan ek anlamlar çıkarması ya da soyut yorumlar yapması beklenmez. Bu noktada minimalist fotoğraf, sanatçının kompozisyonu yalın bir anlatımla sunmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Minimalizmin fotoğraftaki bir başka yansıması ise, derinlik ve kompozisyon sadeliği ile oluşturulan estetik etkilerdir. Boşluk kullanımı, minimalist fotoğrafta önemli bir yer tutmakta ve görsel algıyı yönlendiren bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Durtas, 2020, ss., 65-68). Minimalist eserlerde, boşluk sadece bir eksiklik ya da pasif bir alan olarak değil, sanatçının bilinçli olarak kullandığı bir öge olarak ele alınmaktadır (Antmen, 2018). Bu anlayış, fotoğrafçının konuya ve izleyiciye odaklanmasını sağlarken, izleyiciye yalın ama çarpıcı bir görsel deneyim sunmaktadır.

Minimalist fotoğrafçılığın gelişiminde önemli sanatçıların rol oynadığı bilinmektedir. Amerika’da 1950’li yıllarda yayılmaya başlayan bu akım, Carl Andre, Sol LeWitt ve Donald Judd gibi sanatçıların eserlerinde belirgin bir şekilde görülmüştür (Spindler, 1994, s., 2). Bu sanatçılar, minimalist anlayışın temel öğelerini çeşitli sanat disiplinlerinde uygulamış ve fotoğraf sanatında da etkilerini göstermişlerdir. Minimalist fotoğrafçılık, bu sanat anlayışının bir uzantısı olarak, yalınlığın ve sadeliğin güzelliğini vurgulamaktadır.

Günümüzde minimalist fotoğrafçılığın önde gelen temsilcileri arasında Andreas Gursky, Marcus Cederberg, Matthieu Venot, Micheal Kenna ve Tekla Evelina Severin gibi sanatçılar yer almaktadır. Bu isimler, minimalist anlayışın güncellenmiş formlarını eserlerinde yansıtmaya devam etmektedirler (Döl ve Pelin, 2013, s., 8). Gursky’nin “Rhein II” adlı minimalist serisi, bu yaklaşımın ne kadar etkili olabileceğini göstermektedir (İşlek, 2020, s., 1). Bunun yanı sıra, Türkiye’den Feridun Akgüngör de minimalist fotoğrafçılığın günümüzdeki temsilcileri arasındadır.

Minimalist fotoğrafçılık, görselliği sadeleştirerek izleyiciye daha doğrudan ve etkili bir anlatı sunmaktadır. Bu akım, sanatçının yaratıcılığını ve anlatım gücünü farklı bir perspektiften ortaya koymasını sağlayan çağdaş bir yaklaşım olarak varlığını sürdürmektedir. Minimalist fotoğrafların temel özellikleri incelendiğinde, bu anlayışın belirli ilkelere dayandığı görülmektedir (Özkan, 1998; Klee,

2002; Kalfagil, 2014; Antmen, 2018). Öncelikle, minimalist bir fotoğrafın kompozisyonunda az sayıda nesneye yer verilmesi ve yalınlığın hâkim olması dikkat çekicidir. Bu bağlamda, nesne sayısının sınırlı tutulması, görüntünün anlamını daha belirgin ve doğrudan bir biçimde izleyiciye ulaştırmayı amaçlamaktadır.

Minimalist fotoğraflarda, izleyicinin görsel unsurları hızla algılayabilmesini sağlayan bir netlik ve açıklık bulunmaktadır. Karmaşık detaylardan kaçınılması, fotoğrafın temel anlatısını güçlendirirken, sadelik ilkesi çerçevesinde estetik bir bütünlük oluşturulmasına da katkı sunmaktadır. Bu tür fotoğraflarda, zaman zaman sade ve belirgin geometrik şekillerin kullanıldığı da görülmektedir. Böylelikle, hem görsel kompozisyonun dengesi sağlanmakta hem de minimalist sanat anlayışının özüne uygun bir ifade biçimi oluşturulmaktadır (Islakoğlu, 2005).

Minimalist fotoğrafçılıkta bir diğer temel unsur, “azın çok olduğu” anlayışına dayalı olarak boşluk kullanımının estetik bir öge olarak değerlendirilmesidir. Geniş ve derin boşlukların fotoğrafa dâhil edilmesi, sadeliği ve yalınlığı güçlendiren bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Antmen, 1999). Boşlukların bilinçli bir şekilde düzenlenmesi, sanatçının anlatım dilini özgünleştirmekte ve izleyici üzerinde güçlü bir etki bırakmaktadır. Bu bağlamda, minimalist fotoğrafın doğrudan bir anlam sunduğu, örtük ya da çok katmanlı bir anlatım yerine, görünen nesnelerin kendisini ifade etmesine olanak tanıyan bir yaklaşıma sahip olduğu söylenebilir.

Minimalist fotoğraflarda kullanılan renkler de bu anlayış doğrultusunda seçilmektedir. Renk paletinde genellikle az sayıda tonun kullanıldığı ya da tek bir rengin hâkim olduğu görülmektedir (Obendorf, 2009). Karmaşık ya da aşırı canlı renklerden kaçınılması, görsel yalınlığı destekleyen bir tercihtir. Bunun yanı sıra, doğa manzaraları ve tekdüze alanlar, minimalist fotoğraf kompozisyonlarında sıklıkla karşılaşılan unsurlar arasında yer almaktadır (Özkan, 1998). Deniz, göl, ova ya da gökyüzü gibi geniş ve düz yüzeyler, minimalist fotoğrafın temel öğeleri olarak dikkat çekmektedir. Benzer şekilde, mimari yapıların tekrarlayan ritmik formları da minimalist kompozisyon anlayışının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Minimalist fotoğrafçılık, nesnelerin kompozisyon içindeki ölçeğini de belirgin bir şekilde kurgulamaktadır. Çoğunlukla, nesnelerin çerçevede küçük tutulması ve geniş boşluklarla dengelenmesi, fotoğrafın etkileyiciliğini artıran bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Kalfagil, 2014). Ayrıca, tekrarlayan desenler ve ritmik düzenlemeler, minimalist fotoğrafların estetik yapısını güçlendiren diğer unsurlar arasında yer almaktadır. Minimalist fotoğrafçılık, yalın ve doğrudan bir anlatım biçimiyle sanatçının vizyonunu izleyiciye en sade ve etkili şekilde sunmayı amaçlayan, estetik açıdan güçlü bir sanat anlayışını temsil etmektedir (Antmen, 1999; Obendorf, 2009).

Amaç

Araştırmanın amacı, minimalist sanat akımının fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini incelemek ve minimalist estetiğin fotoğraf pratiğine nasıl adapte edildiğini analiz etmektir. Araştırmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Minimalist fotoğrafçılığın temel kompozisyon öğelerini, tekniklerini ve sanatsal katkılarını değerlendirmek.
2. Minimalist fotoğrafçılığın izleyici algısı üzerindeki etkisini inceleyerek, bu sanat anlayışının estetik boyutlarını analiz etmek.

Çalışmanın, sanat ve tasarım disiplinlerinde minimalist yaklaşımlar üzerine çalışan araştırmacılar ve sanatçılar için önemli bir kaynak olmasının yanı sıra, fotoğraf pratiğinde Minimalizmin estetik ve teknik olanaklarını keşfetmek isteyen profesyoneller için de yol gösterici olması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırma, minimalist sanatın fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi çerçevesinde tasarlanmıştır. Nitel araştırma, sosyal olguları doğal ortamlarında ve bütüncül bir yaklaşımla anlamayı amaçlayan, esnek ve keşfedici bir araştırma desenine sahip yöntemler bütünüdür (Baltacı, 2019).

Araştırmada veri toplama ve analiz süreçlerinde doküman analizi ve göstergebilimsel analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Doküman analizi, mevcut yazılı materyallerin sistematik bir şekilde incelenmesini sağlayarak, araştırma konusuyla ilgili derinlemesine bilgi edinilmesine olanak tanımaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Öncelikle, minimalist sanat ve minimalist fotoğrafçılığa dair literatür taraması gerçekleştirilerek kuramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu süreçte, akademik makaleler, tezler, kitaplar ve diğer bilimsel kaynaklar incelenmiş, minimalist sanat akımının temel ilkeleri belirlenmiş ve fotoğraf sanatı ile ilişkisi irdelenmiştir. Elde edilen bilgiler, minimalist fotoğrafçılığın estetik, teknik ve kavramsal yönlerine dair kapsamlı bir değerlendirme sunacak şekilde sınıflandırılmıştır. Araştırmada kullanılan diğer analiz yöntemi olan göstergebilimsel analiz, görsel sanat eserlerindeki sembolik anlamları çözümleyerek, minimalist sanatın fotoğraf sanatı üzerindeki etkilerini kavramsal düzlemde değerlendirmek amacıyla uygulanmıştır (Barthes, 1979). Bu bağlamda, Hjelmslev'in göstergebilim yöntemi benimsenerek, minimalist sanat eseri üretimleriyle bilinen fotoğrafçılar belirlenmiş ve eserleri kompozisyon, ışık kullanımı, renk paleti ve negatif alan gibi estetik unsurlar çerçevesinde incelenmiştir.

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmak amacıyla, veri toplama ve analiz süreçlerinde dikkatli ve sistematik bir yaklaşım benimsenmiştir. Nitel araştırma yöntemleri, araştırmacıya esneklik sunarak, olguları derinlemesine ve bütüncül bir yaklaşımla inceleme imkânı sağlamaktadır (Baltacı, 2019).

Göstergebilim ve Göstergebilimsel Analiz

Anlam üretmek ve iletme, iletişimin olduğu kadar sanatın da her aşamasında belirli göstergelere ihtiyaç duymaktadır. Birey açısından belirli bir biçimde veya farklı açılardan başka bir nesneyi temsil edebilen her şey gösterge olarak kabul edilmektedir (Akerson, 2005, s., 93). Charles Sanders Peirce ise göstergeyi, kendisinden farklı bir şeyi temsil eden her türlü nesne, olgu veya varlık olarak değerlendirmiştir (Günay, 2002, s., 181). Göstergebilim de anlam üzerine odaklanan bir disiplin olarak, çeşitli alanlarda kullanılan analitik bir yöntem sunmaktadır (Değerli, 2021, s.180). Göstergebilimin bağımsız bir bilim dalı olarak ortaya çıkmasında, felsefe, mantık ve dilbilimin önemli katkıları bulunmaktadır (Vardar, 1988, s., 111). Göstergebilim, özellikle dilbilim ve mantık alanlarından beslenerek, farklı disiplinlerde anlamın çözümlenmesine olanak sağlayan bir yöntem geliştirmiştir (Karaman, 2017, s., 27). Bu bağlamda, Pierce, Hjelmslev, Greimas ve Barthes gibi önde gelen göstergebilimciler, disiplinin kuramsal altyapısını oluşturmada belirleyici rol oynamıştır (Greimas ve Landowski, 1998, s., 12).

Göstergebilimsel çözümleme, sanat, edebiyat, görsel iletişim ve toplumsal disiplinlerde anlam üretim süreçlerini incelemektedir. Göstergebilim kuramının temelleri Saussure'nin (1988) gösteren-gösterilen ayrımına dayanmakla birlikte, Hjelmslev bu ikili ayrımı daha da geliştirerek anlatım/içerik ve biçim/töz çiftleriyle yeni bir sınıflandırma önermektedir (Gremias ve Courtes, 1982, s., 13). Hjelmslev'e göre, bir işaretin anlama kavuşabilmesi için anlatım ve içerik bileşenlerinin karşılıklı ilişki içinde bulunması gerekmektedir (Brandt, 2011, s., 49).

Göstergebilim, dilbilimsel analizle sınırlı kalmayarak, görsel ve sanatsal alanları da kapsayacak şekilde genişlemiştir. Görsel bir anlatı aracı olarak fotoğraf, göstergebilimsel çözümlemeye özel bir alan

açmış, görsel göstergelerin anlam üretim süreçleri tartışma konusu olmuştur (Alptürk, 2016). Fotoğraftaki nesnelerin anlamlandırılması, Barthes'in (1979) düz anlam ve yan anlam ayrımıyla açıklanabilir. Barthes'e göre, düz anlam, fotoğrafta görülen nesnenin doğrudan temsil edilmesini ifade ederken, yan anlam, bu nesnenin toplumsal ve kültürel bağlamda taşıdığı ek anlamları kapsamaktadır (Chandler, 2007, s.,138). Fotoğrafın hangi bağlamda üretildiği ve kurgu olup olmadığı, göstergebilimsel analiz açısından dikkate alınmalıdır. Aksi durumda yapılan analiz bilimsel tutarlılığını kaybedebilir. Çünkü bu, anlam analizi olduğundan, anlamın doğduğu yapının da göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Barthes, 1988, s., 49).

Göstergebilim anlayışına göre, tüm göstergeler bir tür temsil barındırmakta olup, kültürel ve toplumsal bir anlam taşımaktadır (Özdemir, 2014, s., 21). Bu kapsamda, dijital medya üzerinden paylaşılan görsel öğeler de göstergebilimsel bir analiz gerektirmektedir. Dijital fotoğrafçılık ve görsel medyanın yaygınlaşması, anlam üretim süreçlerinde yeni göstergebilimsel yaklaşımların gelişmesine katkı sağlamaktadır (Pierre, 1994, s., 48).

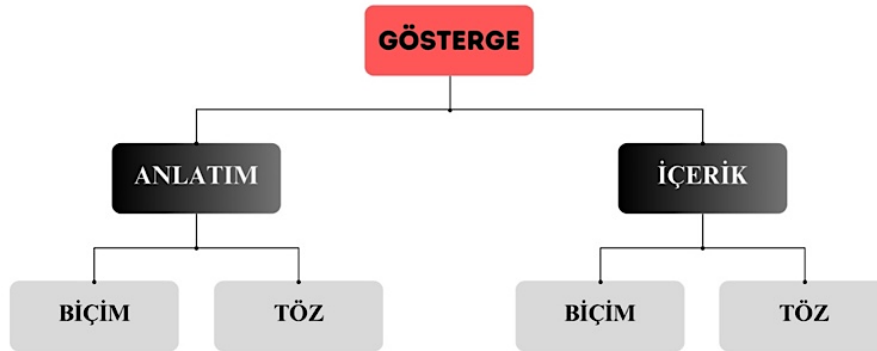
Göstergebilimsel çözümleme, sanat ve sosyal bilimler arasındaki ilişkiyi de güçlendiren bir metodolojidir. Toplumsal göstergelerin analiz edilmesi, sosyal bilimlerin sadece nicel verilerle değil, aynı zamanda anlamsal göstergeler aracılığıyla da çözümlenebileceğini göstermektedir. Bu yöntem, sanat alanında da yeni bilgi alanlarının ortaya çıkmasını sağlamakta ve sanat eserlerinin anlamsal boyutlarının çözümlenmesine imkân tanımaktadır (Pierre, 1994, s., 49).

Göstergebilim, disiplinler arası bir bilim dalı olarak anlam üretim süreçlerini incelemekte ve farklı alanlarda uygulama alanı bulmaktadır. Saussure (1857-1913) ile temelleri atılan ve Hjelmslev, Barthes, Greimas gibi düşünürlerle geliştirilen bu disiplin, dilbilimsel göstergelerden görsel anlatı formlarına kadar geniş bir yelpazeye yayılan bir analiz aracı olarak güncelliğini korumaktadır. Sanat, edebiyat ve dijital medya gibi farklı alanlarda göstergebilimsel çözümleme yöntemleri, anlamın çok boyutluluğunu ortaya koyarak, görsel ve metinsel iletişim üzerine derinlemesine bir bakış sunmaktadır.

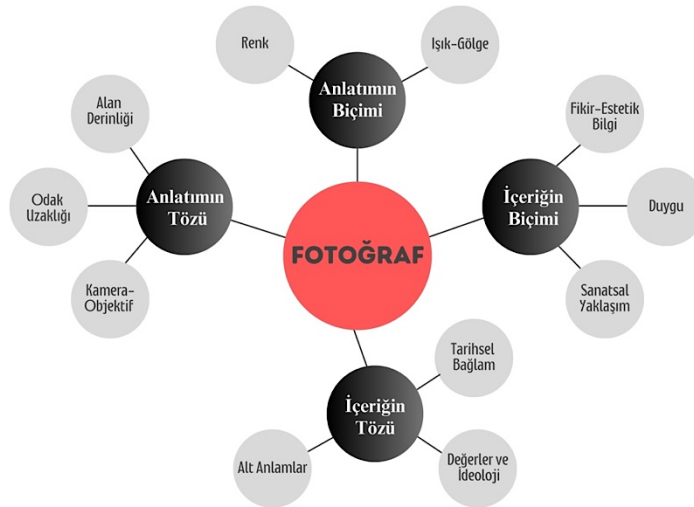
Araştırma, göstergebilimsel çözümleme yöntemleri arasında, Hjelmslev'in göstergebilim modeline dayalı olarak yürütülmüştür. Hjelmslev'in anlambilimsel çözümlemesi, dilsel ve görsel göstergeleri içerik ve anlatım düzeylerinde ele alarak, anlam üretim süreçlerini derinlemesine inceleme imkânı sunmaktadır (Gremias ve Courtes, 1982, s., 13). Bu çerçevede, sanat ve görsel iletişim alanlarında anlamın çok katmanlı yapısını değerlendirmek amacıyla, anlatım ve içerik arasındaki bağıntıları çözümlemek hedeflenmiştir. Özellikle Barthes'in (1979) düz anlam ve yan anlam ayrımı ve kültürel bağlamın anlam üzerindeki belirleyici rolü (Özdemir, 2014, s., 21) dikkate alınarak, analiz aşamasında göstergelerin bağlamsal dinamiklerine odaklanılmıştır.

Araştırma Kapsamındaki Fotoğrafların Niteliksel Değerlendirmesi

Araştırma kapsamında çözümleme yöntemi olarak Hjelmslev'in göstergebilim çözümlemesi tercih edilmiştir (Tablo 1). Bunun temel nedeni, Hjelmslev'in dilbilim ve anlam ilişkisini içkin bir çerçevede ele alarak, tüm düşüncelerin dil üzerinden yapılandığını öne sürmesidir (Brandt, 2011, s., 51). Hjelmslev, dilbilimi tüm olası bilgi ve anlamın kaynağı olarak tanımlamaktadır. Bu yaklaşım, görsel göstergelerin ve özellikle fotoğrafın çözümlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Fotoğraf, görsel bir anlatı formu olarak farklı yorumlara açık olup, içeriğindeki nesneler ve anlatı yapıları göstergebilimsel bir bağlamda ele alınarak çözümlenebilir (Alptürk, 2016).

Tablo 1. *Hjelmslev'in Göstergebilimsel Analiz Şeması.*

Hjelmslev'in göstergebilimsel yaklaşımı, işaretlerin bağımsız bir anlam taşımadığını, ancak belirli bağlamlarda ve ilişkilerde işlev kazandığını vurgulamaktadır (1982, s., 127). Fotoğrafların analizinde de benzer bir durum söz konusudur. Fotoğraf, tek başına bir gösterge olarak değil, anlamını bağlam ve karşıtlıklar içinde kazanan bir anlatım biçimi olarak değerlendirilmektedir (Pierre, 1994, s., 49). Bu nedenle, fotoğrafın göstergebilimsel çözümlemesi, hem onun kültürel anlamlarını hem de görsel anlatım formasyonlarını anlamamıza olanak tanımaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. *Hjelmslev'in Fotoğraf Üzerine Anlatım ve İçerik Analizi.*

Ayrıca, Hjelmslev'in geliştirdiği dil cebiri (Glossematics), dilsel olmayan göstergelerin de analiz edilmesine imkân tanımaktadır. Bu çerçevede, görsel göstergelerin analizi için göstergebilim, anlam üretim süreçlerinin disiplinlerarası bir bağlamda ele alınmasını sağlamaktadır. Dijital medyanın ve fotoğrafın günümüzdeki artan önemi göz önüne alındığında, Hjelmslev'in göstergebilimsel çözümleme yöntemi, fotoğrafların anlam yapılarının incelenmesi için uygun bir analitik çerçeve sunmaktadır (Parsa, 2016).

Çalışmanın bu bölümünde, örneklem içerisindeki fotoğrafların değerlendirilmesinde Hjelmslev'e ait "fotoğrafta anlatım ve içerik çözümlemesi" tablosu referans alınmaktadır (Tablo 2). Fotoğraftaki kompozisyon öğelerinin yerleşimi, çeşitli çekim teknikleri, sanatsal düşünce bilgisi ve fotoğrafa özgü alt anlamların yorumlanması üzerinden araştırma kapsamına alınan görseller analiz edilmektedir.

Ayrıca, araştırmanın Minimalizm ve Fotoğraf Sanatı bölümünde ele alınan minimalist sanat akımının temel ilkeleri, çeşitli kaynaklardan alınarak genel bir çerçeve içinde sınıflandırılmıştır (Klee, 2002; Obendorf, 2009; Antmen, 2018). Bu çerçeveye göre, her fotoğraf minimalist sanat akımının özelliklerini taşıyıp taşımadığı bakımından tek tek analiz edilmiştir (Tablo 3). Bu analiz yapılırken aşağıdaki tablo esas alınmıştır.

Tablo 3. Minimalist Fotoğrafta Temel Unsurlar ve Kompozisyona Etkileri.

Minimalist Fotoğraf Sanatında Temel Unsurlar	Fotoğraf Üzerindeki Etkileri
<i>Basitlik ve Sadelik</i>	Karmaşadan arındırılmış kompozisyonlar oluşturur.
<i>Geometrik Formların Kullanımı</i>	Kompozisyona denge ve soyut estetik kazandırır.
<i>Boşlukların Varlığı</i>	Nesneleri vurgular ve sade bir atmosfer yaratır.
<i>Sınırlı Renk Paleti</i>	Duygusal etki ve Minimalizmin özünü yansıtır.
<i>Kompozisyonda Az Sayıda Nesne</i>	Dikkatin belirli öğelere odaklanmasını sağlar.
<i>Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması</i>	Geniş alan hissi yaratır ve yalınlığı vurgular.
<i>Sıfırlamacılık</i>	Gereksiz detaylardan arınmış bir yapı oluşturur.
<i>Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları</i>	Görsel akış ve uyum sağlar.
<i>Mimari Yapıların Varlığı</i>	Minimalizmin yapısal, simetrik yönlerini vurgular.
<i>Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik</i>	İzleyicinin fotoğrafı hızlı kavramasını kolaylaştırır.

Bulgular

Çağdaş minimalist fotoğrafçılığın önde gelen temsilcilerinden Andreas Gursky, Matthieu Venot, Michael Kenna, Marcus Cederberg ve Tekla Evelina Severin gibi sanatçıların eserleri, bu bölümde Hjelmslev'in göstergebilimsel yaklaşımı doğrultusunda anlatım ve içerik düzeyinde çözümlenmiştir.

Hjelmslev'in Yaklaşımıyla Anlatım-İçerik Çözümlemesi ve Minimalist Sanatın Temel Unsurları

Andreas Gursky

Andreas Gursky'nin minimalist fotoğraf anlayışı, sanatçının Düsseldorf Ekolü'nden aldığı eğitimle şekillenmiş ve zamanla kendine özgü bir üsluba evrilmiştir. Bernd ve Hilla Becher'in serilerle çalışma alışkanlığını erken dönemde terk eden Gursky, tekil kompozisyonlara yönelmiş ve büyük ölçekli, detaylı görseller üretmeye başlamıştır (Knierim, 2015, s., 441).

Sanatçının fotoğrafik yaklaşımı, yeni topografiya düşüncesi ve deadpan¹ estetiğinin etkilerini taşımakta olup, nesnel bakış açısını ön plana çıkarmaktadır (Polte, 2006, s., 643). *Ren Nehri II* çalışmasında olduğu gibi, Gursky dijital teknolojiyi kullanarak perspektifi manipüle etmekte, detayları ön plana çıkararak sanayileşmiş dünyayı bertaraf eden bir anlatı oluşturmaktadır (Knierim, 2015, s., 442). Bu yaklaşım, modern toplumu ve küreselleşmenin etkilerini yansıtan, şeyleşmiş yaşam alanlarını belgeleme amacına hizmet etmektedir (Cotton, 2014, s., 81).

¹ 20. yüzyılın ilk çeyreğinde vodvil tiyatrosunda ortaya çıkan "Deadpan", ifadesiz yüz kullanımına dayalı bir retorik anlatım tarzıdır. *Deadpan*. (t.y.). Online Etymology Dictionary içinde. Erişim adresi: <https://www.etymonline.com/>



Resim 1. *Andreas Gursky, Rhine II, 1999.*
(<https://www.andreasgursky.com/en/works/1999/rhein-2>)

Hjelmslev'in Yaklaşımıyla Anlatım ve İçerik Çözümlemesi

Anlatımın biçimi: Fotoğrafın anlatım biçimi, kompozisyonun yapısal özellikleri ve biçimsel düzenlemeleriyle ilgilidir (Hjelmslev, 1982). *Ren Nehri II*, yatay çizgilerle bölünmüş minimalist bir kompozisyona sahiptir. Sanatçı, hiper-gerçekçi bir estetik sunmak için farklı açılardan çektiği görüntüleri dijital ortamda birleştirmiştir (Hacking, 2015, s.,15). Doğal unsurlar (su, çimen, gökyüzü) yatay düzlemlerde kurgulanarak dengeli bir yapı oluşturulmuştur. Perspektif ve derinlik unsurları en aza indirgenerek, gözün sahneye eşit dağılımı sağlanmıştır.

Anlatımın tözü: Hjelmslev'e (1982) göre anlatımın tözü, fotoğrafın fiziksel yönü ve taşıdığı görsel göstergeleri içermektedir. Bu bağlamda, *Ren Nehri II*'de kullanılan renk paleti oldukça sade ve doğal tonlardan oluşmaktadır: gri gökyüzü, yeşil çimenler ve mavi-gri su. Ayrıca, fotoğraftaki tüm sanayi yapıları ve insan figürleri dijital olarak çıkarılmıştır (Hacking, 2015, s., 15). Bu müdahale, sahnenin sadece doğal unsurlara odaklanmasını sağlayarak deadpan estetiğini vurgulamaktadır. Fotoğraftaki boşluklar ve tekrar eden yatay çizgiler, izleyicinin gözünü belirli bir odak noktasına yönlendirmek yerine, manzarayı tümüyle deneyimlemesine olanak tanımaktadır (Clancy, 2017, s., 26).

İçeriğin biçimi: İçeriğin biçimi, fotoğrafın tematik ve anlatı yapısını şekillendiren düzenlemelerdir (Hjelmslev, 1982). Gursky'nin bu çalışmasında, modern dünyanın sanayileşmiş unsurlarını manipülatif bir şekilde ortadan kaldırması, anlatıyı yönlendiren temel faktördür (Hacking, 2015, s., 15). Minimalist bir anlatım benimsenmiş ve doğaya dair saf bir sahne sunulmuştur. Ancak bu "saflık", gerçekte olmayan bir doğallık algısı yaratmaktadır; çünkü sahnede yapılan dijital müdahaleler sayesinde bir tür "temizlenmiş" dünya gösterilmektedir (Hacking, 2015, s., 15).

İçeriğin tözü: Hjelmslev'e (1982) göre içeriğin tözü, fotoğrafın sunduğu anlamların derin katmanlarını kapsamaktadır. *Ren Nehri II*, sanayi ve doğa arasındaki gerilimi görünmez kılarak, izleyiciyi "mükemmel" bir manzara ile karşı karşıya bırakmaktadır. Ancak bu mükemmellik, gerçeğin birebir temsili değil, sanatçının bilinçli bir müdahalesinin sonucudur (Clancy, 2017, s., 26). Bu bağlamda, fotoğraf bir doğa belgeseli gibi değil, insan eliyle oluşturulmuş bir topografya olarak okunmalıdır. Dijital manipülasyon ve minimal kompozisyon, sahneyi bir estetik obje hâline getirirken, izleyiciye de endüstriyel gerçekliği sorgulama alanı açmaktadır (Hacking, 2015, s., 15).

Minimalist Sanat Akımının Temel Kriterleri Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi

Tablo 4. Minimalist Sanat Akımının Temel Unsurları Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi.

Temel Unsurlar	Var (✓) / Yok (X)
1. Basitlik ve Sadelik	✓
2. Geometrik Formların Kullanımı	X
3. Boşlukların Varlığı	✓
4. Sınırlı Renk Paleti	✓
5. Kompozisyonda Az Sayıda Nesne	✓
6. Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması	✓
7. Sıfırlamacılık	X
8. Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları	✓
9. Mimari Yapıların Varlığı	X
10. Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik	✓

Matthieu Venot

Matthieu Venot'un çalışmaları, canlı renkler ve geometrik formların ön planda olduğu minimalist bir estetikle karakterizedir. Venot'un fotoğrafları, kentsel mimarinin soyut yorumlarını sunmaktadır. Günlük yaşamdan aldığı motifleri, iki boyutlu soyut kompozisyonlara dönüştürerek, sıradan olanı ikonik hale getirmektedir. Bu yaklaşımı, minimalist fotoğrafçılığın temel ilkeleriyle uyumludur ve izleyiciyi sıradan detaylarda estetik bir derinlik keşfetmeye davet etmektedir (teNeues, 2022).



Resim 2. Matthieu Venot, Dialogue VIII, 2020.
(<https://www.matthieuvenot.fr/dialogue>)

Hjelmslev'in Yaklaşımıyla Anlatım ve İçerik Çözümlemesi

Anlatımın biçimi: Fotoğraf, Minimalizm estetiğini benimseyen geometrik bir düzen içinde yapılandırılmıştır. Renk kullanımı, siyah, beyaz, gri ve mavi tonlarının belirli bir sistematik içinde dağılımıyla güçlü kontrastlar yaratmaktadır. Doğal ışık kullanımı, gölge etkilerini en aza indirerek

yüzeydeki geometrik desenin algılanmasını güçlendirmektedir. Kompozisyonda, belirgin iki ana unsur öne çıkmaktadır: Katı bir yapısalılık içinde düzenlenmiş duvar deseni ve onun önünde yer alan, organik formuyla bu düzeni bozan palmye ağacı. Görsel öğelerin sınırlı tutulması, sahnenin yalın ama etkili bir anlatım sunmasını sağlamaktadır. Fotoğraf, görsel bir anlatı aracı olarak, göstergebilimsel çözümlemeye özel bir alan açmış ve görsel göstergelerin anlam üretim süreçleri bağlamında ele alınmasını sağlamıştır (Alptürk, 2016).

Anlatımın tözü: Fotoğrafın odak noktası, simetrik düzeni kıran palmye ağacıdır. Yüksek alan derinliği ile tüm detayların keskin bir şekilde algılanmasını sağlayan bir çekim tekniği benimsenmiştir. Kompozisyonun yatay ekseninde gelişen geometrik yapısı, dikey olarak konumlanan ağaç ile dengelenmiş, bu sayede form ve hareket arasındaki gerilim artırılmıştır. Görsel hiyerarşide, insan gözünün önce organik forma yönelmesi, yapay düzen ile doğal unsurlar arasındaki ayrımı belirginleştirmektedir. Hjelmslev'e göre, bir işaretin anlam kazanması, anlatım ve içerik öğelerinin birbirini tamamlayacak şekilde ilişkilendirilmesiyle mümkündür (Brandt, 2011, s., 49).

İçeriğin biçimi: Fotoğraf, estetik açıdan minimalist sanat anlayışıyla örtüşen bir kurguyla yapılandırılmıştır (Klee, 2002; Obendorf, 2009; Antmen, 2018). Kompozisyon, gereksiz unsurlardan arındırılarak saf form ve renk ilişkileri üzerine yoğunlaşmıştır. Geometrik soyutlama, sahnenin ana yapısını oluştururken, ön plandaki palmye ağacıyla doğal ve yapay arasındaki kontrast vurgulanmaktadır. Aydınlatma ve renk tercihleri, formun öne çıkmasını destekleyen bir görsel düzen yaratmakta, böylece izleyici algısında derinlik hissi oluşturmaktadır.

İçeriğin tözü: Fotoğraf, modern kent estetiği ile doğa arasındaki ilişkiye dair bir temsil üretmektedir. Geometrik desenli duvar, çağdaş şehircilik anlayışının yapılandırılmış düzenini ifade ederken, ön plandaki ağaç, doğanın kendiliğinden gelişen ve kontrol edilemeyen yapısını simgelemektedir. Bu bağlamda, görsel dil doğa ve kent arasındaki diyalektik ilişkiyi sorgulayan bir metafor işlevi görmektedir. Hjelmslev göstergebilimsel yaklaşımında işaretlerin yalnızca belirli bağlamlar ve ilişkiler dâhilinde anlam kazandığını, tek başlarına bağımsız bir anlam taşımadıklarını vurgulamaktadır (1982, s., 127). Bu doğrultuda, yapay düzen ve organik biçim arasındaki karşıtlık, sadece estetik bir denge unsuru olarak değil, aynı zamanda anlam katmanları oluşturan bir anlatı aracı olarak değerlendirilebilir.

Minimalist Sanat Akımının Temel Kriterleri Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi

Tablo 5. *Minimalist Sanat Akımının Temel Unsurları Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi.*

Temel Unsurlar	Var (✓) / Yok (X)
1. Basitlik ve Sadelik	✓
2. Geometrik Formların Kullanımı	✓
3. Boşlukların Varlığı	✓
4. Sınırlı Renk Paleti	✓
5. Kompozisyonda Az Sayıda Nesne	✓
6. Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması	✓
7. Sıfırlamacılık	X
8. Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları	✓
9. Mimari Yapıların Varlığı	✓
10. Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik	✓

Micheal Kenna

Michael Kenna, siyah-beyaz manzara fotoğraflarıyla tanınan bir fotoğrafçıdır. Eserleri, minimalist kompozisyonları ve uzun pozlama teknikleriyle dikkat çekicidir. Kenna'nın minimalist yaklaşımı, fotoğraflarında sade kompozisyonlar, dikkatlice seçilmiş öğelerle güçlü ve etkileyici görsel deneyimler sunmaktadır. Bu yaklaşım, izleyiciyi kendi anlamlarını yüklemeye davet etmekte, fotoğrafların sessiz ve minimal kurgulanan yapısı sayesinde, izleyiciye güçlü ve etkileyici görsel deneyimler sunmaktadır (Bosham Gallery, t.y.).



Resim 3. Micheal Kenna, *Forest Edge*, Hokuto Hokkaido, Japan, 2004.

(<https://boshamgallery.com/artworks/categories/1/9808-michael-kenna-forest-edge-hokuto-hokkaido-japan-2004/>)

Hjeltslev'in Yaklaşımıyla Anlatım ve İçerik Çözümlemesi

Anlatımın biçimi: Anlam oluşturma ve aktarma süreci, iletişim kadar sanatın da tüm aşamalarında belirli göstergelere bağlıdır (Akerson, 2005, s., 93). Bu bağlamda, Kenna'nın fotoğrafı, minimalist bir anlatım biçimi benimsemekte ve sadelik ile görsel söylemi derinleştiren öğeleri bir araya getirmektedir. Fotoğrafta, ince uzun ağaçlar, beyaz bir zemin üzerinde hiyerarşik bir düzenle konumlandırılmış olup, negatif alan kullanımı belirgin bir görsel etki yaratmaktadır. Işık kullanımı, kompozisyonun dengesini sağlarken, yumuşak geçişler ile atmosferik bir derinlik oluşturmaktadır.

Anlatımın tözü: Kenna'nın fotoğrafı, anlatımın tözü açısından değerlendirildiğinde, görsel imgelerin yapısal düzenine ve fotoğrafik tekniklere dayanan bir anlatım diline sahip olduğu görülmektedir. Fotoğrafta, diyagonal kompozisyon yapısı üzerinde ritmik bir tekrar hissi yaratılmakta olup, bu düzenin izleyiciyi belirli bir güzergâh boyunca yönlendirdiği saptanmaktadır. Ağaçların dizilimi ve fotoğraftaki mekânsal organizasyon, anlam üretme sürecinin önemli bir bileşeni olarak ortaya çıkmaktadır.

İçeriğin biçimi: Hjeltslev'in (1982) modelinde içeriğin biçimi, görsel göstergelerin anlamsal düzlemde nasıl işlendiğini ifade etmektedir. Kenna'nın fotoğrafı, belirgin öğelerden oluşan bir doğal peyzajı betimlemektedir. Fotoğraftaki unsurlar, yalnızlık, dinginlik ve zamansızlık gibi metaforik anlamlar yüklenerek izleyiciye farklı okumalar sunmaktadır. Fotoğrafta yer alan ağaçlar, homojen bir düzen içinde dizilerek yapısal bir bütünlük sunmaktadır. Ayrıca ağaçların yerleşimleri, perspektif ve çizgisel düzenlemeler görsel okuma sürecinde fotoğrafın istikrar ve dengenin temsili olarak okunmasını sağlamaktadır. Ağaçların eğimli bir arazi üzerinde konumlanması yatay ve dikey çizgilerin dinamik bir kompozisyon oluşturmaya imkân tanımaktadır. Karla kaplı zemin ve gökyüzü arasındaki ton geçişleri, görsel kontrastı vurgularken, fotoğrafın genel atmosferini belirleyen minimal bir form oluşturmıştır.

İçeriğin biçimsel organizasyonu, sadelik ve denge prensiplerine dayanarak, izleyiciye yalın ama derinlikli bir görsel anlatım sunmaktadır.

İçeriğin tözü: Kenna'nın minimalist estetiği, görsel anlatının soyutlama kapasitesini öne çıkararak, izleyiciye doğadaki yalın form ve dokuları algılamaya yönelik bir bakış açısı sunmaktadır. Fotoğrafın özü, doğa ve mekân arasındaki ilişkiye dair estetik ve kavramsal bir çerçeve sunmaktadır. Ağaçların dizilimi, insan müdahalesine açık bir doğa tasvirine işaret ederken, beyaz boşluk ve tekdüzelik hissi, minimal sanat anlayışına yakın bir anlatı yaratmaktadır. Ağaçların ritmik sıralanışı, zamanın durgunluğunu ve doğanın dinginliğini hissettiren bir yapıdadır. Bu bağlamda, fotoğrafın içeriği, doğanın zamansızlığına ve insan algısındaki anlam inşasına yönelik felsefi bir perspektif sunmaktadır.

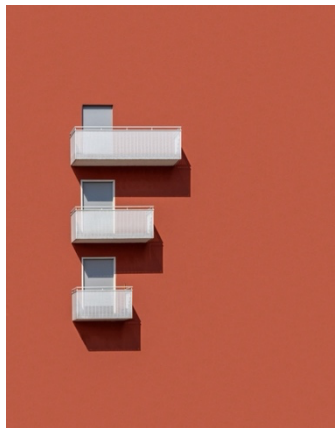
Minimalist Sanat Akımının Temel Kriterleri Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi

Tablo 6. *Minimalist Sanat Akımının Temel Unsurları Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi.*

Temel Unsurlar	Var (✓) / Yok (X)
1. Basitlik ve Sadelik	✓
2. Geometrik Formların Kullanımı	X
3. Boşlukların Varlığı	✓
4. Sınırlı Renk Paleti	✓
5. Kompozisyonda Az Sayıda Nesne	✓
6. Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması	✓
7. Sıfırlamacılık	X
8. Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları	✓
9. Mimari Yapıların Varlığı	X
10. Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik	✓

Marcus Cederberg

Marcus Cederberg, minimalist bir fotoğrafçı olarak, sadeliğin estetiğini vurgulayan çalışmalarıyla tanınmaktadır. Fotoğraflarında geometrik formlar, dikkat çekici pencereler ve canlı renk paletleri gibi unsurları öne çıkarmaktadır (121clicks, 2023). Cederberg'in yaklaşımı, negatif alan kullanımına verdiği önemle de dikkat çekmektedir. Bu sayede, fotoğraflarında ana unsuru belirginleştirirken, izleyiciye huzur ve dinginlik hissi sunmaktadır. Günümüzün görsel yoğunluğuna karşı, Cederberg'in minimalist yaklaşımı, sadeliğin gücünü ve estetiğini yeniden hatırlatarak izleyiciyi düşünmeye sevk etmekte ve bu yönüyle, minimalist fotoğrafçılığın “az çoktur” felsefesini yansıtmaktadır (Aydemir, 2024).



Resim 4. *Marcus Cederberg, Small Medium Large, 2024.*
(<https://www.instagram.com/p/C9ITdA6sKwg/>)

Hjelslev'in Yaklaşımıyla Anlatım ve İçerik Çözümlemesi

Anlatım biçimi: Fotoğraf, basit fakat çarpıcı bir kompozisyon sergilemektedir. Hjelslev'in (1982) göstergebilimsel analizinde, anlatım biçimi, göstergenin formel yönlerini ele almaktadır. Bu bağlamda, eserin arka planı, tekdüze bir kiremit kırmızısı tonuna sahiptir ve bu monokrom yüzey üzerinde beyaz balkonlar net bir kontrast oluşturmaktadır. Üç balkon, yukarıdan aşağıya doğru sıralanmış ve belirli bir ritim içinde konumlandırılmıştır. Bu düzen, tipografik olarak büyük "F" harfini andırmaktadır. Balkonların gölgeleri, fotoğrafa üç boyutlu bir derinlik kazandırırken, güneş ışığının açısı sayesinde perspektif etkisi güçlendirilmiştir.

Anlatımın tözü: Anlatımın tözü, Hjelslev'in (1982) göstergebiliminde, biçimin içsel anlam taşıyan bileşenlerini ifade etmektedir. Bu bağlamda, Marcus Cederberg'in eseri, yalnızca geometrik düzen ve renk kontrastı ile değil, aynı zamanda minimalist sanata dair bir anlatım biçimiyle de karakterize edilmektedir. Fotoğraftaki balkonlar, modern yaşamın tekdüzeliğini ve kent mimarisinin standartlaşmış yapısını temsil etmektedir. Sanatçının diğer eserlerinde de sıkça görülen bu minimal yaklaşım, şehirleşmenin ve bireyin mekânsal çevre ile ilişkisini sorgulamaktadır. Balkonlar, dış dünya ile bireyin özel alanı arasında bir sınır işlevi görmektedir, fakat aynı zamanda bir tecrit unsuru olarak da değerlendirilebilmektedir. Diğer taraftan Cederberg (2024), eserini, "Money talks. But all mine ever says is goodbye" (Para konuşur. Ama benimkiler hep elveda der) ifadesi ile tanımlamaktadır. Bu ifadenin çağrıştırdığı ekonomik gerçeklik ile bağlantı kurmak mümkündür. Fotoğraftaki balkonların tekrarlayan düzeni, ekonomik sınıflar arasındaki yapısal benzerlikleri, bireyin ekonomik koşullar karşısındaki çaresizliğini ve tekdüzeleşen yaşam alanlarını simgeleme potansiyeline sahiptir. Böylece, anlatımın tözü, kapitalist sistemin birey üzerindeki etkilerine dair bir alt metin olarak okunabilmektedir.

İçeriğin biçimi: Fotoğraftaki kompozisyon, modern kent yaşamının soyut bir temsilini oluşturmakta ve belli bir düzen içinde kurgulanmaktadır. Burada, biçimsel unsurların anlam üretimindeki rolü öne çıkmaktadır. Balkonların dikey sıralanışı, yapısal bir tekrar ve ritim hissi yaratırken, bu düzenin "F" harfi biçiminde algılanması, tipografik bir gösterge olarak da işlev görmesini sağlamaktadır. "F" harfi, İngilizce'de "form" (tasarım), "function" (işlevsellik), "facade" (cephe) gibi kelimeleri çağrıştırarak, ekonomik ve toplumsal yapılarla ilgili metaforik okumalar yapılmasına imkân tanımaktadır.

İçeriğin tözü: Cederberg'in fotoğrafı, kent yaşamına ve ekonomik gerçekliğe dair eleştirel bir perspektif sunmaktadır. "Money talks. But all mine ever says is goodbye" ifadesi, bireyin ekonomik düzen içinde yer alışı biçimini sorgulamakta ve para ile insan arasındaki ilişkiye ironik bir vurgu yapmaktadır (Cederberg, 2024). Balkonlar, bireysel alanın sembolü olmakla birlikte, tekrarlayan ve standartlaşmış yapılarıyla modern yaşamın monotonluğunu da temsil etmektedir.

Minimalist Sanat Akımının Temel Kriterleri Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi

Tablo 7. Minimalist Sanat Akımının Temel Unsurları Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi.

Temel Unsurlar	Var (✓) / Yok (X)
1. Basitlik ve Sadelik	✓
2. Geometrik Formların Kullanımı	✓
3. Boşlukların Varlığı	✓
4. Sınırlı Renk Paleti	✓
5. Kompozisyonda Az Sayıda Nesne	✓
6. Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması	✓
7. Sıfırlamacılık	X
8. Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları	✓

9. Mimari Yapıların Varlığı	✓
10. Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik	✓

Tekla Evelina Severin

Tekla Evelina Severin'in çalışmaları, cesur renk paletleri ve minimalist kompozisyonlarıyla bilinmektedir (Burgos, 2025). Severin'in fotoğrafları, mimari detayları, geometrik formları ve canlı renkleri vurgulayarak izleyicilere sade ama etkileyici görsel deneyimler sunmaktadır (Hong, 2022). Minimalist yaklaşımı, gereksiz detaylardan arındırılmış, özüne indirgenmiş kompozisyonlarla dikkat çekmektedir. Bu sayede, izleyicinin dikkatini temel unsurlara yönlendirmekte ve mekânın veya objenin özünü ortaya koymaktadır (McOmish, 2017).

Severin'in minimalist yaklaşımının temeli, "az ama öz" felsefesine dayanmaktadır (Burgos, 2025). Onun fotoğraflarındaki her öge, yerini ve anlamını derinlemesine düşünülerek bulmaktadır. Böylece, izleyicinin görsel bir algıyı deneyimlemesi ve belirli bir anlamı çözmesi sağlanmaktadır. (McOmish, 2017).



Resim 5. Tekla Evelina Severin, *Alby*, 2017.
(<https://www.teklaevelinaseverin.com/#/alby/>)

Hjelslev'in Yaklaşımıyla Anlatım ve İçerik Çözümlemesi

Anlatım biçimi: Fotoğrafta baskın olarak pembe ve beyaz tonlardan oluşan renk kompozisyonu, minimal bir estetik anlayışı desteklemektedir (Severin, 2017). Geometrik desenin tekrarlayan yapısı, fotoğrafın genel kompozisyonuna ritmik bir hareket katarken, pencerelerin asimetrik yerleşimi bu düzeni bozan bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Işık-gölge kullanımı, pencerelerin kenarlarında belirgin kontrastlar oluşturarak derinlik hissini artırmaktadır. Fotoğraftaki nesnelerin sayısının sınırlı olması, minimalist sanat anlayışına uygun olarak izleyicinin dikkatinin belirli kompozisyon öğelerine odaklanmasını sağlamaktadır (Kalfagil, 2014). Renklerin ve dokuların yalın bir düzlemde kullanılması, görsel bütünlüğün sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Anlatımın tözü: Fotoğrafta derinlik hissi, belirgin bir perspektif etkisi olmadan yaratılmış olup, düzlemsel bir kompozisyon anlayışı benimsenmiştir. Kamera açısı doğrudan ve cepheden seçilerek, bina yüzeyindeki geometri ve tekrar eden desenlerin öne çıkması sağlanmıştır. Yatay ve dikey doğruların

birlikteliği, kompozisyonun istikrarını korurken, diyagonal zikzak desen fotoğrafta harekete dair bir algı yaratmaktadır (Klee, 2002). Pencerelemin konumlandırılma biçimi ve çevresindeki gölgeler, fotoğraftaki nesneler arasındaki hiyerarşiyi belirginleştirmekte ve izleyicinin bakış yönünü şekillendirmektedir.

İçeriğin biçimi: Fotoğraf, minimalist sanat anlayışının temel ilkeleri olan sadelik, ritim ve geometri unsurlarına dayanmaktadır (Klee, 2002; Obendorf, 2009; Severin, 2017; Antmen, 2018). Sanatsal açıdan ele alındığında, tekrar eden yapısal öğelerin, estetik bir bütünlük oluşturacak şekilde tasarlandığı görülmektedir. Fotoğrafta aydınlatma, renk dengesi ve dokuların yalın bir formda sunulması, görsel anlatımın bütünlüğünü güçlendirmektedir. Pencerelemlerdeki perde ve cam yansımaları, görsel algıyı destekleyen detaylar olarak öne çıkmaktadır.

İçeriğin tözü: Fotoğraftaki mimari detaylar, modern kent estetiği ve minimalist tasarım anlayışına gönderme yapmaktadır. Pencerelemlerin farklı büyüklükte ve düzensiz yerleşimde olması, birey ve mimari arasındaki ilişkileri sorgulayan bir yapı oluşturmaktadır. Aynı zamanda, mahremiyet kavramına dair çağrışımlar yaparak, bireyin mekân ile olan ilişkisini yeniden düşünmeye olanak tanımaktadır (Severin, 2017). Pencerelemlerin şeffaflığı ve bazı perdelere sahip olması, özel alan ile kamusal alan arasındaki sınırların nasıl kurulduğuna dair metaforik anlamlar taşımaktadır. Zikzak desenin düzenli tekrarı, süreklilik ve devamlılık hissi yaratırken, pencerelemlerin bu düzenin içinde yerleşimi bireyselliği ve ayrışıklığı vurgulamaktadır. Fotoğraf, minimalist öğeler üzerinden anlamsal bir derinlik yaratırken, izleyiciye farklı okumalar yapma imkânı sunmaktadır.

Minimalist Sanat Akımının Temel Kriterleri Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi

Tablo 8. Minimalist Sanat Akımının Temel Unsurları Doğrultusunda Fotoğrafın Analizi.

Temel Unsurlar	Var (✓) / Yok (X)
1. Basitlik ve Sadelik	✓
2. Geometrik Formların Kullanımı	✓
3. Boşlukların Varlığı	✓
4. Sınırlı Renk Paleti	✓
5. Kompozisyonda Az Sayıda Nesne	✓
6. Öğelerin Küçük Ölçekte Konumlandırılması	✓
7. Sıfırlamacılık	X
8. Tekrar Eden Formlar ve Ritim Unsurları	✓
9. Mimari Yapıların Varlığı	✓
10. Hızlı Algılanabilirlik ve Görsel Netlik	✓

Sonuç ve Tartışma

Minimalist sanat akımının çağdaş fotoğraf sanatına yansımalarını inceleyen bu çalışma, minimalist fotoğrafçılığın temel ilkelerini, estetik ve kavramsal yönlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada ele alınan çağdaş minimalist sanatçılar ve eserleri göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiş, minimalist estetiğin fotoğraf pratiğindeki mevcut konumu detaylı bir biçimde ortaya konmuştur.

Elde edilen bulgular, minimalist sanat anlayışının fotoğraf kompozisyonlarında yalınlığı, geometrik düzeni ve negatif alan kullanımını öne çıkardığını göstermiştir. Bu bulgular, alan yazındaki mevcut teorilerle uyumlu olup (Foster, 2017; Antmen, 2018), minimalist sanatın sadece bir estetik tercih olmaktan çıkıp, izleyici algısını yönlendiren bir anlatı aracına dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Diğer taraftan minimalist fotoğrafçılığın, izleyicinin algısını yönlendiren bir anlatı biçimi olduğu bulgusuna

ulaşılmıştır. Özellikle negatif alan kullanımının, izleyici algısını derinleştirerek dinginlik hissi uyandırdığı ve fotoğraftaki nesnelerin etkisini artırdığı görülmüştür (Keser, 2005; Obendorf, 2009).

Minimalist fotoğrafçılığın, görsel sanatlar ve tasarım disiplinleri içerisinde sürekliliğini koruduğu ve gelişen dijital teknoloji ile yeni formlara evirildiği belirlenmiştir (Obendorf, 2009). Dijital fotoğraf düzenleme tekniklerinin minimalist estetiği daha rafine hale getirdiği ve bu sayede fotoğrafçıların minimal unsurları bilinçli olarak manipüle edebildiği belirlenmiştir (Özdemir, 2014). Fotoğrafçılar, dış dünyayı yalın bir biçimde sunarak izleyicinin gözünü belirli bir noktaya odaklamasını sağlamaktadır. Bu bulgular, minimalist estetiğin zamansal ve mekânsal anlamda evrensel bir anlatı sunduğunu desteklemektedir (Döl ve Pelin, 2013). Araştırma, minimalist fotoğrafçıların yapıtları üzerinde yapılan görsel analizlerle, belirli tekrar eden kompozisyon unsurlarının (negatif alan kullanımı, sınırlı renk paleti, sade geometrik formlar) belirgin hale geldiğini göstermiştir (İslakoğlu, 2005; Kalfagil, 2014).

Araştırmanın sınırlamalarından biri, minimalist estetiğin farklı kültürel ve coğrafi bağlamlar içindeki dönüşümüne dair kapsamlı bir inceleme içermemesidir. Farklı kültürlerde minimalist fotoğrafçılığın nasıl benimsendiği, izleyici algısında nasıl değişiklikler yarattığı gibi konular gelecekte daha ayrıntılı araştırmalar gerektirmektedir (Pierre, 1994; Barthes, 1988). Ayrıca, bu çalışma belirli sanatçı ve eserlerle sınırlı kaldığından, ilerleyen araştırmaların daha geniş bir sanatçı seçkisiyle yürütülmesi önerilmektedir (Durtas, 2020; Antmen, 2018).

Gelecekteki araştırmalar için, minimalist fotoğrafçılığın dijital sanat ve yapay zekâ ile entegrasyonu gibi konular önem arz etmektedir. Ayrıca, minimalist estetiğin algısal ve psikolojik etkileri üzerine yapılacak deneysel çalışmalar, izleyici deneyimini anlamak açısından kritik bir alan olarak görülmektedir.

Genel olarak, bu çalışma, minimalist sanat akımının fotoğraf sanatındaki yansımalarını derinlemesine analiz ederek, görsel sanatlar alanında minimalist yaklaşımın teorik ve pratik boyutlarına dair önemli katkılar sunmaktadır. Minimalist fotoğrafçılığın, izleyici ile sanat arasında çok katmanlı bir iletişim sağlayarak modern fotoğraf anlayışını dönüştürdüğü sonucuna ulaşılmıştır (Günay, 2002; Alptürk, 2016). Bu bağlamda, minimalist sanatın gelecek yıllardaki gelişim süreçleri ve dijital teknolojinin bu estetik anlayış üzerindeki etkileri yeni çalışmalar için önemli bir araştırma alanı olarak görülmektedir (Karaman, 2017; Yengin, 2012).

Kaynakça

- 121clicks. (2023). Simplicity in Focus: Exploring Minimalism Photography Through the Lens with Marcus Cederberg. *121clicks.com*. <https://121clicks.com> (Erişim: 07.03.2025).
- Akerson, F. E. (2005). *Göstergebilime Giriş*. Multilingual. İstanbul.
- Alptürk, O. (2016). Klasik/Doğrudan Fotoğraf ve Anlam. *Kontrast Dergisi*. 50, 4-10. <https://kontrastdergi.com/orhan-alpturk-klasik-dogrudan-fotograf-ve-anlam/> (Erişim: 28.02.2025).
- Antmen, A. (1999). A'dan Z'ye 20. yy. Sanatı. *Portakal Sanat Dergisi*. Sayı: 16, Kış 1999/2000. İstanbul: Portakal Sanat Dergisi Yayını.
- Antmen, A. (2018). *Sanatçılardan Yazılar ve Açıklamalarla 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar*. (9. Baskı). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Asivandzadeh C. L. (2024). Minimalist Moda ve Minimalist Fotoğrafçılık. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 17(99), 195-214.

- Atakan, N. (2015). *Sanatta alternatif arayışlar*. (Çev. Rona, Z.). İzmir: Karakalem Kitabevi Yayınları.
- Aydemir, F. (2024). Fotoğrafçılıkta Minimalizm: Daha Azla Daha Fazla Anlatmak. *Fatih Aydemir Blog*. <https://fatihaydemir.net> (Erişim: 07.03.2025).
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Barthes, R. (1979). *Göstergebilim İlkeleri*. (Vardar, B. Ve Rifat, M. Çev.). Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Barthes, R. (1988). *Anlatıların Yapısal Çözümlemesine Giriş*. (Çev. Rifat, M.). İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Bosham Gallery. (t.y.). *Michael Kenna*. https://boshamgallery.com/artists/51-michael-kenna/biography/?utm_source=chatgpt.com (Erişim: 08.03.2025).
- Brandt, P. A. (2011). What is cognitive semiotics? A new paradigm in the study of meaning. *Signata: Annales des sémiotiques/Annals of Semiotics*. 10. <https://doi.org/10.4000/signata.526>
- Burgos, M. (2025). Tekla Evelina Severin. *Hunter & Folk*. <https://www.hunterandfolk.com> (Erişim: 07.03.2025).
- Chandler, D. (2007). *The Basics Semiotics*. Routledge Publishing. London and New York.
- Clancy, Tony. (2017). Trauma and Deadpan. *Photography Dialogues Journal*. (1), 25-34.
- Cotton, Charlotte. (2014). *The Photography as Contemporary Art*. London: Thames and Hudson.
- De Saussure, F. (1998). *Genel Dilbilim Dersleri*. (Vardar, B. Çev.). İstanbul.
- Değerli, A. S. (2021). Göstergebilimsel Çözümleme Yöntemi İle Sosyal Ağ Konulu Afişlerin İncelenmesi. *Asya Studies*. 5(18). 179-188. <https://doi.org/10.31455/asya.933833>
- Döl, A. ve Pelin, A. (2013). Minimalizm Akımı Kapsamında Nesne Anlayışının Yeniden Değerlendirilmesi. *İdil Dergisi*. 2 (10), s.1-18.
- Durtaş, B. (2020). *Fotoğraf sanatında anlatının sadeliği: Minimalizm akımının fotoğrafa yansımaları*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo-Televizyon ve Sinema Bilim Dalı]. Ulusal Tez Merkezi.
- Foster, H. (2017). *Gerçeğin Geri Dönüşü Yüzyılın Sonunda Avantart*. (Çev. Hoşsucu, E.). İstanbul: Yarıntı Yayınları.
- Greimas A.J. & Landowski E. (1998). *Göstergebilimin İzlediği Doğrultu, XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları*. (Çev. Rifat, M.). İstanbul: YKY.
- Greimas, A.J ve Courtés J. (1982). *Semiotics and Language: An Analytical Dictionary*. (Çev. Larry Crist, Daniel Patte, James Lee, Edward McMahon II, Gary Phillips, Micahel Rengstorf). Bloomington: Indiana University Press.
- Günay, V. D. (2002). *Göstergebilim Yazıları*. Multilingual Yayınevi. İstanbul.
- Hacking, Juliet. (2015). *Fotoğrafın Tüm Öyküsü*. İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Hjelmslev, L. (1982). *Anlatım ve içerik*. (Çev. Yalçın, M). Yazko Çeviri. Sayı: 7. s.126-131.
- Hong, X. (2022). Inside The Colourful World Of Interior Designer And Photographer Tekla Evelina Severin. *Tatler Asia*. <https://www.tatlerasia.com> (Erişim: 08.03.2025).

- Hopkins, D. (2018). *Modern Sanattan Sonra (1945-2017)*. (Çev. Erdoğan, F.C.). İstanbul: HayalPerest Yayınevi.
- Islakoğlu, P.M. (2005). Mimarlıkta Minimalizm. *Ege Mimarlık Dergisi*, Sayı 55.
- İşlek, N. (2020). Sıradan Olan Mı? Boşluk Dolduran Mı? *Fotografya Dergisi*. <https://www.fotografya.gen.tr/TR%2C492/nilay-islek.html> (Erişim: 01.03.2025).
- Kahraman, H. B. (2016). *Sanatsal Gerçeklikler Olgular ve Öteleri*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Kalfagil, S. (2014). *Fotoğrafın Yapısal Öğeleri ve Fotoğraf Sanatında Kompozisyon*. İstanbul: İlke Kitap.
- Karaman, E. (2017). Roland Barthes ve Charles Sanders Peirce'in Göstergebilimsel Yaklaşımlarının Karşılaştırılması. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*. 34. s.25-36.
- Keser, N. (2005). *Sanat Sözlüğü*. Ankara: Ütopya Yayıncılık.
- Keyvan, M. (1999). *Minimalizm: Görsel Sanatlarda, Edebiyatta ve Dillerde Minimalizm*. (13. Baskı). Tahran: Golestan.
- Klee, P. (2002). *Modern Sanat Üzerine*. İstanbul: Altıkkırkbeş Yayın.
- Knierim, Fabian. (2015). *Düsseldorf Ekolü*. Juliet Hacking (Ed.). Fotoğrafın Tüm Öyküsü içinde s.440-443. İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- McOmish, F. (2017). Artist Spotlight: Swedish Multidisciplinary Designer Tekla Evelina Severin. *Scandinavia Standard*. <https://www.scandinaviastandard.com> (Erişim: 08.03.2025).
- Megan, R. (2018). *Minimalizm'in Hikâyesi*. (1. Baskı). Tahran: Rozeneh Yayınları.
- Obendorf, H. (2009). *Minimalism Designing Simplicity*. Hamburg: Springer.
- Özdemir, Ç. (2014). *Resim Sanatında El İmgesinin Farklı Anlam ve İfade Biçimleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özkan, E. (1998). Minimal Art (Minimalizm). *Yapı Dergisi*. s.199.
- Özüdoğru, P. (2004). *Minimalizm ve Sinema*. İstanbul: Es Yayınları.
- Parsa, A.F. (2016). Fotoğraf ve Görsel Göstergebilim Üzerine. *Kontrast Dergisi*. 50, 18- 22.
- Pierre, G. (1994). *Göstergebilim*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Polte, Maren. (2006). *Andreas Gursky*. Lynne Warren (Ed.). *Encyclopedia of Twentieth Century Photography* içinde s.643-645. London: Routledge.
- Severin, T. E. (2017). ALBY: Documentation of the Million Programme in Alby (Suburb, Stockholm). *Subtopia Magazine*. <https://www.teklaevelinaseverin.com/#/alby/> (Erişim: 08.07.2025).
- Spindler, A. M. (1994). *Basking in Minimalism: As an Antidote to Stress*. The New York Times.
- TeNeues (Ed.). (2022). *Minimalism in Photography*. ACC Art Books.
- Van Eeno, C. (2011). Minimalism in Art and Design: Concept, Influences, Implications and Perspectives. *Journal of Fine and Studio Art*, (1).
- Vardar, B. (1988). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. ABC Yayınları. İstanbul.
- Yengin, D. (2012). *Yeni Medya ve...* İstanbul. Anahtar Kitaplar.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.